

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Et Vindiciae B. Richezae Comitissae Palatinae Rheni Reginae Poloniarum

Gelenius, Aegidius

Coloniae Agrippinae, 1649

Caput Octauum. Exilium B. Richezae, Et Vindicta Dei contra exturbatores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9541

pulos à patre olim domitos sensit rebelles, suæque pristinae libertatis assertores, regni insuper Polonici vires minui indies, ac debilitari. Quin idem Miecislaus infania & phrenesi percitus anno Christi 1034 15. Martij Posnaniae, in furore ac dementiâ diem clausit extremum. Interim haud exiguas experta est ærumnas B. Richeza; quippe quæ in externâ & bellicosâ natione, longè à suis remotissima, Marito moribus dissimillimo inuisa, subditis suspecta & contempta ex continuis minusque prosperis à Marito susceptorum bellorum prælijs, quod perpetuum exilium mens præfagierat, mox ab obitu sui Mariti subsecutum perpessa est, uti rerum Polonicarum Scriptores volunt. Quamuis vita Fundatorum Brawilerensium, ad B. Wolphelmum Abbatem scripta, memoret. B. Richezam à Miecislao viuentem, exilio immo diuortio fuisse separatam, instigante imprimis pellice. Eodem, inquit, tempore facto inter se (Richezam Reginam & Regem coniugem suum Miecislauum) diuortio per odium & instigationem cuiusdam sua pellicis, cum ei iam peperisset Casimirum, cuius generosa posteritas diuitijs & potestate nobiliter insignis permanet vsq; hodie, veste mutat à paucis se fugam clanculo agentem, adiuuantibus, utpote fastus eius Regis intolerabiles, simul & barbaros Schlauorum peruersa ritus, venit ad Imperatorem Conradum in Saxoniam, à quo venerabiliter & ipse est suscepta. & ipse nihilominus gloriosus ipsius Xenijs magnificè honorificatus est. Accepit namq; ab ipsa duarum, ipsius, Regiq; sui coniugis coronarum insignia, concessitq; ei eadem in suo sicut in regno proprio quo ad viueret auctoritate potius semper, eademq; gloria congrua planè sibi reddita vicissitudine, cuius totum venit ex munere, quis quid suum extra Limitem Romanum imperium eius magnificentie ad sese contraxerit in tempore, nam patrasa mox super Polonos expeditione triumphatoq; sub tributo Mischone cum tota Schlauorum gente, victoria trophaum, duplici quidem sub corona sortitus est Sed in hac in breue functus sicq; defunctus est. & Henrico filio eius summam rerum agere concessum est.]

Caput Octauum.

EXILIVM B. RICHEZÆ, ET VINDICTA
Dei contra exturbatores.

DEfuncto Marito (vt in hoc potius Polonos scriptores sequamur) Regina cum filio suo Casimito vigesimum annum nato, & iam per ætatem ad regni gubernacula apto, audaci improbitate, à Primotibus quibusdam, quorum animi implacabiliter exulcerati erant, non solam regno abstinere, sed & finibus eius iussa est excedere. Disce-

**B Richeza
exilium.**

**Casimirus
exul fit
Monachus.**

**Pena regni
exturbatis
legitimos
Principes.**

dens diligenter circumspexit, ne regium thesaurum, atque vtraque diademata in hostium relinqueret manibus. Ea enim hæreditate secum asportata in Saxoniam ad Conradum Imperatorem concessit. Volunt aliqui, Casimirum non cum matre, sed ad S. Stephanum Hungariæ Regem propinquum suum confugisse. Sed verosimilius existimo, ipsum cum Matre in Saxoniam, atque ad Vbios abiisse, inde subministrato ex allatis thesauris sumptu, Lutetiam Pacifiorum voluntate Matris ablegatum, ut exilij molestiam honestis leuaret disciplinis; Perlustrarâ tandem obiter Italiâ, spe melioris hæreditatis illectus, Cluniacense Monasterium, quod ex S. Benedicti præscripto id ætatis viuebat, adiit, ibiq; mutato Casimiri in Carolus nomine & habitu, vitam monasticam solemniter fuit professus. Verum Richezæ Reginæ & quidem Coronatæ, atque Casimiri legitimi hæredis indignam in Polonia exturbationem atrox Dei vindicta subsequuta est. Chromeri verbis hanc enarrabo: *Regina, inquit, & filij Regis discessu, quasi Lymphatico furore Polonia omnis exagitur, miscentur omnia cadibus, mutuis latrociniis via publica infestantur, incenduntur pagi, atque oppida tumultuantur, collatisq; signis inter Ciues atque Procere concurrunt, ut quisque audacissimus est, ita maximam perditorum hominum manum cogit, aliena inuadit, veteres possessores possessionibus deturbat (& merito exturbantur, qui legitimum Regem & Reginam suam expulerant) trucidantur passim diuites, & locupletes, paterfamilias, liberi eius eliduntur, casorum coniugiu atque bonis interfectores per vim potiuntur, stuprantur honeste virgines, & matres familias, in tanta vastitate atque confusione, agrestes quoque à laboribus & agriculturâ feriat in Patronos ac Dominos suos insurgunt, in Nobilitatis excidium conspirant, veteres nonnullorum iniurias & oppressiones, concepto in omnes odio, omni crudelitate summâq; acerbitate vlescuntur, neque ministris sacrorum, ac ne ipsis quidem templis, aris atque sacris parcitur, atque in pristinam barbariem atque impietatem Polonia relapsura esse videbatur. In latebris sese abdebant Procere & Episcopi, eratq; miserabilis vbique rerum facies. Nihil vsquam tutum, nihil cuiusquam proprium, nemo mali exorcerat. Per hoc tempus Meslaus, siue Masos, qui Pocillator Regis Micislai fuerat, vir potens & audax, dominatum inter suos in tractu Plocensi & consinio Prussorum, arripuit; confluenteq; ad eum vndique magnâ hominum partim vi & armis exercitatorum, partim potentiorum, vim & iniurias vitantium, multitudine permagna, potentia auctus est, & Massosia siue Masouia nomen ei Ora, quam dominatu complexus est, dedit. Ad hæc domestica mala accedebant, hostiles insursiones erumpebant, deuota denudarum gentium in Polonos odia. Hinc Ieroslaus Russia Dux terrestribus*

& na-

& naualibus copiis secundo Bugo viciniam omnem, qua nunc Polesia sive Podlasia est, & à Russis atque Lituanis tenetur (ante aliquot tamen annos in Polonorum potestatem reuenit) vsque ad eam oram que Massouia, post ea tempora finibus suis complexa est, infestauit. Illinc Pradislauus Bohemus, quam post Vlderici Patris mortem Latomiro ceco Patruo concedente Principatum suscepisset, cum valido exercitu ferro & igne Silesiam, qua sic posterius dicta est, Vuratislauiam, Pansoniã aliãq; minora oppida comolura diripuit & incendit, nulli neque sexui neque etati hominum pepercit, nec à templis impias & sacrilegas manus abstinuit. Nam de Cracouia, Syluis & Hageco non assentimur, refellitq; eos locorum ratio; Gnesnam metropolim, nec manu munitam, & habitatoribus defensoribusq; vacuam, primo impetu capit, ad Basilicam eius oppidi spoliandam, vbi iussu ipsius venere milites aliquoties irrumperere conati, subitò cecitate & lethargo diuinitus percutiuntur. Erat in castris Pradulau Senerus Pragensis Episcopus, is miraculo attentis omnibus, & spoliationem templorum in religionem vertentibus persuasit, non ob id quod putabant omnes, sed propter nefanda flagitia & enormia scelera Bohemorum, cecitatem illam & obliuionem ipsis accidisse; triduanòq; ieiunio diuinam iram placandam esse censuit. Quo expleto Bohemi liberè iam Episcopo auctore templum ingrediuntur, aurum & argentum omne, vestes sacras & omnem Basilicæ supellectilem, itemq; quinque Eremitarum, de quibus in Boleslao mentionem fecimus, corpora, que illic à pio Rege translata erant, auferunt. Hanc igitur prædam asportauit à Polonis Pradulauus, & in Basilicam arcis Pragensis deposuit, præter Christini vnius de quinque illis Eremitis corpus, quod Olumucensibus concessit: atque hac anno Christi 1038. acciderunt. Conradum quoque Imperatorem, Rixa Regina precibus & muneribus adductum, ad vexandos & infestandos Polonorum fines exercitum misisse, Duglossius memorat: Ceterum Pomeranos quoque defectores, Poloniam tunc diuexasse innuit. His tam sauis tempestatibus totos panè sex annos iactati & fatigati Poloni, & acerbiora etiam extremum tantæ florentis dudum Regni naufragium metuentes, comitiis Gnesna institutis, heredem Regni Casimirum vbi vbi sit, quarendum, placandum & reducendum esse censebant. Eam ab exilio reuocationem paulò post narrabo, interea quid mater Regina extorris egerit, commemorandum est.

Caput Nonum.

DE HVMLITATE B. RICHEZÆ.

Exacerbatos veterum Polonorum in externam Principem animos, iterum hoc tempore nostro nonnulli eadem de Natione Poloni Scripatores induerunt, ex quibus modestiores alijs Matthias de Milumniatur chouia,